

toka po srcu in njegovih velikih žilah zavolj kakošne organske overe v srcu, včasih začasni naval krvi v srce po preveč nabasanem vampu itd. Pa vse hitro mine, tako, da je le začasni tisk na prsne organe, da človeku ali živini tako rekoč začasno vzame sapo. Ali je pa to ali uno krivo, je potreba natanjčne preiskave, in še ta ne razjasni vselej, kar je v drobu skrito. Ljudi zdravniki nikoli ne ozdravljajo zavolj zginljive „môre“, ampak če prsni tisk izvira iz hude srčne ali pljučne bolezni. In taka je tudi pri živini. Ako „môra“ ni škodljiva bolezen, marveč še taka, da se preišči dobro redijo, pustimo jih, naj jih tlači, zakaj brž ko ne pri taci „môra“ ni vzrok, ampak nasledek dobro rejene, krvipolne, vampaste živine. — Sicer pa smo Vam, dragi gospod, hvaležni, da ste nam priliko dali za pričujoče razjasnilo, ktero morebiti ne bo brez vsega prida.

Kobilice gojzdom škodljive.

Iz Loma blizo Soče. — Nekega dne se podam to poletje na eno prelepih senošet, ki se okoli Loma iz več majhnih vasic obstoječega vzdigujejo, in ga kot zelen venec obdajajo, kar zapazim od daleč proti zahodu gojzd rujav. Čudno se mi je zdelo, viditi o tem času velik kos gojzda v tej podobi, med tem ko je okoli in okoli vse zeleno. Lansko leto, ko je bila strašna suša tudi tukaj vse posušila, bi ne bil čudil se pri takem pogledu, ker mislil bi bil, da to izvira od suše, kar pa letos ni bilo mogoče, ker, hvala Bogu! ni bilo pri nas še znamenja te nadloge. Vprašam toraj memogredé kmeta: Je li morde gorelo v gojzdu, ker je tako posmojen? Z zavzetjem pa slišim, da so kobilice to naredile. Pri tej priči sklenem, podati se, kakor hitro bo čas pripustil, v imenovani gojzd, in se z lastnimi očmi prepričati, ali je kaj na tem. Res grem malo dni potem z razumnim kmetom v gojzd, in vidim, da je ravno tako, kakor mi je bilo povedano. Že daleč proč od tistega kraja, kjer je gojz objeden, nahajamo nenavadno število zelenkastih kobilic srednje velikosti, katerih bolj ko naprej greva, čedalje več vidiva. Vse je bilo živo pred nama, po pet in več jih je bilo na enem listu, kjer je bilo že bolj suho po tleh, so pa skakale, ko da bi dež šel. Kamor so segle, je grmovje in drevje, večidel gabrovo in bukovo, vse snedeno od tal do vrha, da je groza in da gojzd 6 oralov na širokem ima čisto pozimno podobo. Ako ne bo huda zima nastopila, ki pa v teh krajih večidel gospodari, in ne bo pokončala močne zalege, se je bati, da ne bi ti snedeni gostje iz juterne dežele pridrli iz gojzda do polja, ki je dozdej bilo pred njimi obvarovano, in da ne bi vseh pridelkov ugonobili. Po moji misli bi bil najgotoveji pripomoček zoper zalego kobilicno, ako bi se tla zasmodile, kjer so kobilice razsajale, kakor so na Ogerskem nekega leta delali, če se prav spomnim; vendar veljá to le za polje in senošet, zakaj gojzd bi po takem prišel v nevarnost.

J. G.

Za hišne potrebe kaj.

(Kako zamazati hišne peči). Ker se zima bliža in bo treba spet misliti na peči, naj povemo svojim bravcom to-le: Glina, s katero se navadno peči zamazujejo, rada odpada, in iz peči se jame kaditi, da ni moč dostikrat v hiši prestati. To napako sem že pri železnih kakor tudi lončenih pečeh popolnoma tako-le odpravil: Med 2 pesti ne premastne glinice ali ilovice ugnjetem eno polo sivega, kosmatega papirja (Fliesspapier), kterege popred precej dobro z mlekom pomočim, z rokama tako dolgo in tako dobro, dokler se papir z glino do dobrega ne zmeša. Tako napravim precej gosto papirnato mažo, med katero še 1 lot železnega vitriola v prah stolčenega, pomešam; potem vse skupaj nekoliko z mlekom poškopim in še enkrat dobro pregnjetem. Ta maža se ne razpoka in dolgo dolgo trpi.

H. Kreuzburg.

Iz Jarenine poleg Maribora 5. okt. = Unidan so „Novice“ želele kaj več o Jarenini zvediti. Jarenina je stara fara dve pičle uri od Maribora blizo železnice v rodovitnem prijaznem jareninskem dolu. Za cerkvijo, kjer se na vratih še zdaj nahajajo neki, prej ko ne rimski, kamni, stoji na prejšnem pokopališču precej obširna kapelica, o kateri gré med starim narodom govorica, da je slovanski apostelj sv. Metod na svoji poti v Rim sv. mašo služil. Kar se stavbe tiče, je govorica verjetna, kajti prej ko ne je vidila rimske čase. Zgodovina pa nam jasno pripoveduje, da je sv. Metod delal kakor blagovestnik v Kocelovi deželi, ki je segala od blatnega jezera skoraj do koroške meje. Na blatnem jezuru je imel grad, ki ga stari nemški zgodovinar imenuje „Moosburg“, kar je gotovo v neki sorodnosti z imenom „blatno jezero“. Zgodovina in stavba tedaj ne govorite zoper ono narodovo govoricu. Dan-danas se v kapelici, ktero našim bravcom drugikrat bolj natanko opisati hočem, ne bere več sv. maša. Pravijo pa stari ljudje, da še pomnijo, ko se je to godilo. Posvečena je, kakor pravijo, sv. Mihaelu, kajti imenuje se „Mihealova kapela“. Kar se je unidan po „Slovenskem Prijatlu“ pripovedovalo, da se ta kapelica popravlja, to ne veljá o tej, ampak o drugi čisto novi kapelici na sedanjem pokopališču, ktero je pobožnost pridnih Jareninčanov v Božjo čast in tolažbo vernih sere postavila. Kakor čujem, Jareninčani, ki so za Božjo čast in povzdigo svojega slovenskega naroda lepo zavzeti, bi bili pripravljeni v vredjenje te zgodovinsko prevažne kapelice kaj storiti, kajti Bog jih je obdaril z zdravo pametjo, z dobrim srcem, pa tudi večidel z obilnim premoženjem, oni tedaj vedó, kaj jim služi v čast in hvalo, kaj s svojimi sredstvi izpeljati zamorejo.

Za obhajanje tisočletnice sv. Cirila in Metoda bi bila tedaj Jarenina resnično ne le po svojih zgodovinskih spomenikih, ampak tudi po svoji legi pred drugimi kraji poklicana. Slišimo, da v Mariboru prestavlja neki gospod dr. Bily-ovega Cirila in Metoda iz českega, ki je nek prav lepa za narod kakor navlašč priležna knjiga. *) Z Bogom.

Nekaj o liberalni in národni stranki.

Dobrovoljno premišljevanje za gospoda in kmeta.

(Dalje.)

V naši Avstrii se je liberalizem v misli in besedi konec zadnjega veka posebno za cesarja Jožefa II. močno razširil. Djansko se je pa od te ideje vpeljati poskušala samo centralizacija v začetku z malimi poskušnjami, pozneje vedno obširniše po izgledu skoraj vseh evropskih držav, katerim je francozka vlada pot pokazala. Toda v Avstrii so za centralizacijo druge razmere kakor na Francozkem. Ne bom se na drobno spušal v razločke velike, ki so v zgodovinskem, krajnem in narodnem obziru med Francijo in Avstrijo. — znane so vsakemu, ki le nekoliko to in uno državo pozná; omenim le to, da v tem, ko na Francozkem se vès narod spoznava francozkega in ni nobenega protiuštva jezičnega, živi v Avstrii enajst narodov v večih ali manjih mejah, ki se ločijo po zgodovinskih spominih, po običaji in posebno po jeziku, in kako različne so tudi sto-

*) Tudi slavni gospod Matija Majar namerava izdati enako knjižico; o tej zadevi nam je pisal le-to: „Jaz imam uže na čisto spisano knjižico, koja bi obsegala 7 tiskanih listin (pól), to je, življenje sv. Cirila in Metoda in osnovanje in razširjenje slavjanske literature. Prav zanimivo je to citati. Ta knjiga bi bila na slavu 1000letnega goda 1863. Spisana je v takem narečji, kakor undanji oglas moje slovnice, na jednej strani z latinskimi črkami, na drugi pa s cirilskimi; ker je k česti sv. Cirilu. Gosp. Rački je že uže izdal življenje sv. Cirila in Metoda; pa moja knjižica je tako osnovana, da bi mogla tudi zraven une še dobro obstati.“